

TIFLOGINIS KALENDORIUS

2018 METAI

TIFLOGINIS KALENDORIUS

DATOS IR ŽMONĖS

2018 METAI

Vilnius, 2017

UDK 006.95
Ti-33

Sudarytojas ir straipsnių autorius
Juozas Valentukevičius

© Juozas Valentukevičius, 2017
© Lietuvos aklyjų biblioteka, 2017

ISSN 2029–8455

SAUSIS

Pr	1	8	15	22	29
A	2	9	16	23	30
T	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Pn	5	12	19	26	
Š	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	

1 d. – Naujieji Metai.

2 d. – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Monika Biriukova (Gečiauskaitė)**, bibliotekininkė, ilgametė Lietuvos aklųjų bibliotekos Klaipėdos padalinio vedėja (1970–2002) (mirė 2013 m.). Žr. *Tifloginis kalendorius 1998*.

3 d. – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Algimantas Katilius**, buvęs Kauno medicinos instituto Filosofijos katedros (1965–1970) dėstytojas, literatas. Žr. J. Valentukevičius. *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 61–62.

4 d. – Brailio rašto diena (minima nuo 2001 m.).

6 d. – Trys karaliai.

9 d. – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Ramūnas Justinas Ulinskas**, aktyvus LASS narys, ilgametis LASS centro tarybos narys. Žr. *Tifloginis kalendorius 2003 m.*

13 d. – Laisvės gynėjų diena.

16 d. – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Lionginas Ragėnas**, žurnalistas, prozininkas. Žr. J. Valentukevičius. *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 109–110.

VASARIS

Pr		5	12	19	26
A		6	13	20	27
T		7	14	21	28
K	1	8	15	22	
Pn	2	9	16	23	
Š	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	

- 2 d.** – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Regina Jakimavičienė (Gaučytė)**, aktyvi LASS narė Vilniuje, daugiavaikė motina, užauginusi 7 vaikus.
- 7 d.** – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Arvo Kunder**, bajaranistas, įvairių kolektyvų akompaniatorius (mirė 2005 m.). Žr. J. Valentukevičius. Bajano virtuozas, *Mūsų žodis*, 2008, nr. 2, p. 22.
- 13 d.** – Užgavėnės.
- 14 d.** – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Danutė Grušeckienė (Bulavaitė)**, aktyvi LASS narė Ukmergėje.
- 16 d.** – **Sukanka 100 metų, kai buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė (1918).**
- 24 d.** – Prieš 95 metus prof. oftalmologas Petras Avižonis Lietuvos gydytojų II suvažiavime (1923) skaitė **pirmą oficialų pranešimą apie akluosius ir aklumo problematiką Lietuvoje „Aklųjų globojimas kitur ir Lietuvoje“**. Tais pačiais metais pranešimas publikuotas spaudoje ir išleistas atskiru leidiniu.
- 25 d.** – Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Vanda Bagdonavičienė (Pečiulkaitė)**, aktyvi LASS narė Zarasuose.
- 27 d.** – Prieš 90 metų **pradėjo veikti (1928) pirmoji švietimo įstaiga neregiamams – Kauno aklųjų institutas**. Žr. straipsnį p. 18–19.
- 29 d.** – Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Ramutė Gelažanskienė (Žikaitė)**, pedagogė, buvusi LASS Vilniaus miesto pirminės organizacijos pirmininkė. Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 69.

KOVAS

Pr		5	12	19	26
A		6	13	20	27
T		7	14	21	28
K	1	8	15	22	29
Pn	2	9	16	23	30
Š	3	10	17	24	31
S	4	11	18	25	

3 d. – Sukanka 115 metų, kai gimė (1903) **Kazimieras Augulis**, ilgametis Kauno aklųjų mokyklos mokytojas (mirė 1981 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 17–18.

4 d. – Šv. Kazimieras – Lietuvos globėjas.

– Sukanka 110 metų, kai gimė (1908) **Antanas Verksnys**, tarpukario Lietuvos kariuomenės dimisijos generalinio štabo pulkininkas leitenantas, buvęs politinis kalinys, netekęs regos parašęs prisiminimų knygą „Mano gyvenimas – liudininkas“ (mirė 1996 m.). Žr. *Tiflologinis kalendorius 1998 m.*

– Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Kazimieras Gailius**, VŠĮ „Aksida“ direktoriaus pavaduotojas, LASS narys, literatas. Žr. J. Valentukevičius *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 44–45.

11 d. – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena (1990).

16 d. – Knygnešių diena.

20 d. – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Kazys Serapinas**, literatas (mirė 1993 m.). Žr. J. Valentukevičius *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 116–117.

BALANDIS

Pr		2	9	16	23	30
A		3	10	17	24	
T		4	11	18	25	
K		5	12	19	26	
Pn		6	13	20	27	
Š		7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29	

1–2 d. – Šv. Velykos.

12 d. – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Vytautas Karvelis**, habilituotas socialinių mokslų daktaras, profesorius, daug nuveikęs ruošiant tiflopedagogus Lietuvoje (mirė 2011 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 104–105.

20 d. – Sukanka 100 metų, kai gimė (1918) **Marcelė Miklušienė**, buvusi aktyvi LASS Ukmergės rajono filialo narė.

GEGUŽĖ

Pr		7	14	21	28
A	1	8	15	22	29
T	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Pn	4	11	18	25	
Š	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	

1 d. – Tarptautinė darbo diena.

– Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą diena (2004).

6 d. – Motinos diena.

7 d. – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena.

– Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Stasė Purlienė (Paliukaitė)**, buvusi ilgametė choro „Vilnius“ dainininkė, šiuo metu choro natotekininkė.

9 d. – Europos diena.

29 d. – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Petras Kemundris**, juristas, aktyvus LASS narys Panevėžyje.

BIRŽELIS

Pr		4	11	18	25
A		5	12	19	26
T		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Pn	1	8	15	22	29
Š	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	

- 1 d.** – Tarptautinė vaikų gynimo diena.
- 3 d.** – Tėvo diena.
- 11 d.** – Sukanka 95 metai, kai gimė (1923) **Antanas Grigutis**, socialinių mokslų daktaras, ilgametis LASS narys (mirė 2008 m.). Žr. V. V. Toločka, *Lietuvos tifoldagogų sąvadas* (2002), p. 76–77.
- 12 d.** – Sukanka 75 metai, kai (1943) gimė **Edmundas Damaševičius**, miškininkas, dainininkas, dainų autorius, aktyvus LASS narys Kelmėje (mirė 1999 m.). Žr. J. Valentukevičius *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 35–36.
- 14 d.** – Gedulo ir vilties diena (1941 m. prasidėjo masiniai Lietuvos žmonių trėmimai į Sibirą).
- 20 d.** – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Juozapas Kairys**, vienas iš aktyviausių LASS narių, kompozitorius, muzikantas (mirė 2008 m.). Žr. straipsnį p. 20–21.
- 24 d.** – **Rasos šventė (Joninės).**
- 29 d.** – Sukanka 75 metai, kai gimė (1943) **Birutė Račinskienė (Čerkauskaitė)**, tautodailininkė, aktyvi LASS narė Panevėžyje. Žr. P. Pliuška. Akims ir pirštams paganyti, *Mūsų žodis*, 2015, nr. 3, p. 20–21.

LIEPA

Pr		2	9	16	23	30
A		3	10	17	24	31
T		4	11	18	25	
K		5	12	19	26	
Pn		6	13	20	27	
Š		7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29	

4 d. – Sukanka 90 metų, kai gimė (1928) **Simonas Besigirskas**, pedagogas, aklųjų ir silpnaregių treneris. Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 31.

6 d. – **Lietuvos Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena.**

– Prieš 55 metus (1963) Rygoje įvyko pirmasis Pabaltijo respublikų – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – aklųjų draugijų meno saviveiklininkų festivalis. Nuo tada meno mylėtojų susitikimai tapo tradiciniais.

11 d. – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Napoleonas Kuolys**, ilgametis LASS narys (mirė 2008 m.). Žr. *Tiflogoginis kalendorius 2003 m.*

15 d. – **Žalgirio mūšio diena (1410).**

21 d. – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Vincas Špakauskas**, pedagogas, choro dirigentas, 1972–1998 m. dirbo muzikos mokytoju Kauno aklųjų mokykloje, ją perorganizavus – Kauno silpnaregių mokykloje, skatino vaikus rinktis muziko profesiją (mirė 2002 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 239.

27 d. – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Irena Stelmokaitė**, dainininkė, solistė (mirė 2012 m.). Žr. *Tiflogoginis kalendorius 1998 m.*

– Sukanka 75 metai, kai gimė (1943) **Joana Aldona Kondratienė (Marcinkevičiūtė)**, matematikė, Brailio rašto redaktorė, 1974–2017 m. m. ruošė vadovėlius neregiam, kūrė reljefines iliustracijas matematikos vadovėliams. Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 116.

RUGPJŪTIS

Pr		6	13	20	27
A		7	14	21	28
T	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Pn	3	10	17	24	31
Š	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	

- 3 d.** – Sukanka 75 metai, kai gimė (1943) **Algimantas Liutkonis**, ilgametis LASS Ukmergės rajono filialo tarybos narys, visuomenininkas.
- 8 d.** – Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Vitas Purlys**, tiflopedagogas, LASUC Kompiuterių technikos taikymo skyriaus vedėjas, neregijų kompiuterinio raštingumo pradininkas Lietuvoje (mirė 2011 m.). Žr. straipsnį p. 22–23.
- 10 d.** – Sukanka 50 metų, kai gimė (1968) **Daiva Žiemelienė (Harner)**, bibliotekinininkė, edukologė, Lietuvos aklujų bibliotekos Klaipėdos padalinyje dirba nuo 1997 m.
- 15 d.** – **Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų diena).**
- 18 d.** – Sukanka 120 metų, kai gimė (1898) **Mykolas Šidlauskas**, ilgametis ir pirmasis Kauno aklujų instituto šepėčių amato mokytojas (mirė 1956 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 235.
- Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Palmira Karosienė (Judenytė)**, buvusi felčerė, aktyvi LASS narė Vilniuje. Žr. H. Stukas. Nebojanti iššūkių, *Mūsų žodis*, 2016 nr. 4, p. 14–15.
- 23 d.** – Juodojo kaspino ir Baltijos kelio diena.
- 28 d.** – Sukanka 80 metų, kai gimė (1938) **Gražina Zubavičienė (Jančiauskaitė)**, visuomenininkė, buvusi aktyvi LASS narė Alytuje.

RUGSĖJIS

Pr		3	10	17	24
A		4	11	18	25
T		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Pn		7	14	21	28
Š	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30

- 1 d.** – Mokslo ir žinių diena.
- Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Birutė Žukauskienė (Domarkaitė)**, buhalterė, buvusi ilgametė LASS Akmenės rajono filialo pirmininkė.
- 8 d.** – Šilinė (Švč. Mergelės Marijos gimimo diena).
- Vytauto Didžiojo karūnavimo diena.
- 11 d.** – Sukanka 50 metų, kai gimė (1968) **Lilija Oleškevič**, bibliotekininkė, Lietuvos aklujų bibliotekoje dirba nuo 1997 m.
- 15 d.** – Prieš 90 metų lenkų okupuotame Vilniuje pradėjo veikti (1928) Aklujų mokykla-internatas. Mokykla veikė iki 1940 m. rudens. Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos aklujų švietimo raida iki 1940 m.* (1994).
- 18 d.** – Sukanka 90 metų, kai gimė (1928) **Janina Pipirienė (Matiukaitė)**, vaikų poetė, pasakorė (mirė 2015 m.). Žr. J. Valentukevičius. *Neregijų literatų sąvadas* (2005), p. 99.
- 20 d.** – Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Stasė Juciutė**, pedagogė, LASUC Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėja, įstaigoje dirba nuo 1993 m. Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 94.
- 22 d.** – Baltų vienybės diena (1236 m. įvyko Saulės mūšis).
- 27 d.** – Lietuvos socialinių darbuotojų diena (minima nuo 2004 m.).
- Sukanka 85 metai, kai (1933) gimė **Regina Audickienė (Šimonytė)**, LASS narė, saviveiklininkė, ilgametė Suaugusių aklujų vidurinės mokyklos Panevėžio skyriaus Brailio rašto mokytoja.

SPALIS

Pr	1	8	15	22	29
A	2	9	16	23	30
T	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Pn	5	12	19	26	
Š	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	

- 2 d.** – Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Gemutė Padribonienė (Daugėlaitė)**, žurnalistė, radijo „LRT klasika“ laidų vedėja, žurnalo „Mūsų žodis“ redakcinės kolegijos narė. Žr. J. Valentukevičius. *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 94–95.
- 5 d.** – Tarptautinė mokytojų diena.
- 11 d.** – Pasaulinė regėjimo diena. Minima antrąjį spalio ketvirtadienį nuo 1998 m.
- 12 d.** – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Romualda Zagorskienė (Navickaitė)**, grožinės literatūros vertėja iš anglų kalbos. Žr. J. Valentukevičius. *Neregių literatų sąvadas* (2005), p. 151–152.
- 15 d.** – Tarptautinė baltosios lazdelės diena. Lietuvoje minima nuo 1993 m.
- 25 d.** – Lietuvos Respublikos Konstitucijos diena.
- 1991 m. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga priimta pilnateise nare į Europos aklųjų sąjungą.
- 26 d.** – 1984 m. įsteigta Pasaulio aklųjų sąjunga. LASS į šią sąjungą priimta 1992 m.
- 30 d.** – Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Felicija Tiliuneva**, LASS Vilniaus miesto II filialo pirmininkė.
- 31 d.** – Prieš 90 metų (1928) pirmą kartą neregiai – Kauno aklųjų instituto auklėtiniai – koncertavo per Kauno radiją. Eteryje skambėjo pirmasis tiesioginis neregių koncertas Lietuvoje.

LAPKRITIS

Pr		5	12	19	26
A		6	13	20	27
T		7	14	21	28
K	1	8	15	22	29
Pn	2	9	16	23	30
Š	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	

- 1 d.** – Visų šventųjų diena.
- 2 d.** – Vėlinės – mirusiųjų atminimo diena.
- 22 d.** – Sukanka 90 metų, kai gimė (1928) **Juozas Marcinkus**, rašytojas, dainininkas, knygų leidėjas, ilgametis LASS narys (mirė 2004 m.). Žr. J. Valentukevičius. *Neregijų literatų sąvadas* (2005), p. 74–76.
- 23 d.** – Lietuvos kariuomenės diena.
- 25 d.** – Sukanka 85 metai, kai gimė (1933) **Vytautas Stanaitis**, pedagogas, suaugusių aklyjų švietimo Lietuvoje pradininkas, literatas (mirė 1991 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 220–221.
- 29 d.** – Sukanka 90 metų, kai gimė (1928) **Kęstutis Kuzma**, liaudies meistras, medžio drožėjas, partizaninių dainų rinkėjas.
- 30 d.** – Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos akto diena.

GRUODIS

Pr		3	10	17	24	31
A		4	11	18	25	
T		5	12	19	26	
K		6	13	20	27	
Pn		7	14	21	28	
Š	1	8	15	22	29	
S	2	9	16	23	30	

- 3 d.** – Pasaulinė neįgaliųjų diena.
- 10 d.** – Tarptautinė žmogaus teisių diena.
- 12 d.** – Sukanka 50 metų, kai gimė (1968) **Ramunė Matiukienė (Vaitasiūtė)**, socialinė darbuotoja, aktyvi LASS narė Zarasuose.
- 14 d.** – Sukanka 95 metai, kai gimė (1923) **Antanas Jonynas**, rašytojas, LAD narys (mirė 1976 m.). Žr. J. Valentukevičius. *Neregijų literatų sąvadas* (2005), p. 55–56.
- 16 d.** – Sukanka 130 metų, kai gimė (1888) **Juozas Nemeikša**, gydytojas, oftalmologas, Lietuvos akliesiems globoti draugijos valdybos narys, aklujų švietimo organizatorius (mirė 1958 m.). Žr. V. V. Toločka. *Lietuvos tiflopedagogų sąvadas* (2002), p. 172.
- Sukanka 60 metų, kai gimė (1958) **Vera Kuznecova (Kalvelytė)**, masažuotoja, aktyvi LASS narė Vilniuje.
- 20 d.** – Sukanka 70 metų, kai gimė (1948) **Leonas Kirkilovskis**, ekonomistas, LASS narys, ilgametis LASS Vilniaus įmonės UAB „Liregus“ direktorius. Žr. straipsnį p. 24–25.
- 24 d.** – **Kūčios.**
- 25–26 d.** – **Šv. Kalėdos.**

MINĖTINOS SUKAKTYS

- Prieš 90 metų (1928) valstybinį Lietuvos Respublikos Prezidento apdovanojimą pirmą kartą gavo neregys: Pranui Dauniui buvo įteiktas pirmos rūšies trečiojo laipsnio Vyties Kryžiaus ordinas; kartu jis apdovanotas dviem medaliais – Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių ir Lietuvos Nepriklausomybės medaliu. Tokį patį apdovanojimą gavo ir antras apakęs savanoris Jurgis Pratkevičius.
- Prieš 85 metus (1933) pirmą kartą buvo filmuojami neregiai – Kauno aklųjų instituto auklėtiniai. Vaizdo medžiaga paskelbta kino žurnale „Lietuvos kronika“, nr. 13. Šis žurnalas buvo rodomas Lietuvos kino teatruose. Deja, nei kraštotyrininkams, nei archyvarams iki šiol nepavyko rasti šio svarbaus vaizdo dokumento.
- Prieš 80 metų (1938) Kaune keturi neregiai baigė Marijos Nikolskienės masažo kursus, gavo diplomus ir pradėjo verstis masažuotojo praktika. Jie buvo pirmieji neregiai masažuotojai Lietuvoje. Šiuo metu masažuotojais dirba keli šimtai neregijų ir silpnaregių.
- Prieš 70 metų (1948 m. pavasarį) į magnetinę juostą pirmąkart buvo įrašyti LAD meninių kolektyvų (Kauno skyriaus) solistų, kanklininkų ir vokalinio ansamblio kūriniai. Garso įrašus darė iš Maskvos radijo atvykusi grupė. Deja, maskviečiai šių įrašų Lietuvai neperdavė apie 30 metų. 1978 m. Lietuvos aklųjų bibliotekos tiflotyrininkai ėmėsi iniciatyvos ir nuvykę į Maskvą viename iš garso įrašų archyvų aptiko pokario laikų įrašus. Po sėkmingų derybų buvo padarytos garso įrašų kopijos ir magnetinėse juostose parvežtos į Lietuvą. Šie įrašai yra išlikę, suskaitmeninti ir saugomi Lietuvos aklųjų bibliotekos Tiflotyros padalinio fonde.
- Prieš 70 metų (1948 m. pradžioje) įsteigta Lietuvos aklųjų draugijos Kauno skyriaus biblioteka.
- Prieš 60 metų valstybinės institucijos perėmė vadovėlių akliesiems leidybą. 1958 m. vasario 10 d. Kaune, Valstybinės pedagoginės literatūros leidykloje, buvo įsteigta Vadovėlių akliesiems redakcija. Iki tol vadovėlių leidyba rūpinosi Kauno aklųjų institutas, o jį reorganizavus – Kauno aklųjų mokykla-internatas.
- Prieš 50 metų (1968) buvo išleista pirmoji knyga-fotoalbumas apie Kauno aklųjų mokyklą-internatą „Kelio pradžia“.
- Prieš 40 metų (1978) Latvijoje įvyko pirmasis Pabaltijo respublikų aklųjų draugijų estradinių kolektyvų festivalis. Nuo 1999 m. festivalis vadinasi „Baltijos banga“.
- Prieš 30 metų (1988 spalio 14–26 d.) Pietų Korėjoje, Seulo mieste, vyko VIII parolimpinės žaidynės. Tokio lygio varžybose pirmą kartą dalyvavo du regos negalia turintys Lietuvos sportininkai lengvaatlečiai. Vytautas Girnius iškovojo du aukso medalius, Danutė Linkevičiūtė-Šmidek – vieną sidabro ir vieną bronzos.
- Prieš 25 metus (1993) Vilniuje pradėjo veikti vaikų muzikos mokykla „Lyra“, joje mokosi ir sutrikusios regos vaikai.

STRAIPSNIAI

KAUNO AKLŪJŲ INSTITUTAS

2018 m. sukanka 90 metų, kai pradėjo veikti pirmoji akliesiems skirta švietimo įstaiga Lietuvoje – Kauno aklųjų institutas. Prisiminkime šios įstaigos atsiradimo aplinkybes, veiklos pradžią, sėkmingą plėtrą ir aptarkime jos istorinę reikšmę šalies neregijų ir silpnaregių bendruomenei.

1926 m. vasarą įvyko pirmasis Lietuvos aklųjų suvažiavimas, jo metu įkurta Lietuvos aklųjų sąjunga (LAS), sukurti valdymo ir kontrolės organai. Naujoji organizacija turėjo daug tikslų, bet vienas iš pagrindinių buvo pradėti organizuoti šalies aklųjų švietimą, įsteigti mokymo instituciją. Prasidėjo paruošiamieji darbai. Lietuvos aklųjų sąjungos centro valdyba glaudžiai bendradarbiavo su valdžios institucijomis, privačiais rėmėjais, kaupė lėšas. 1927 m. iš privataus asmens Kaune nupirko dviejų aukštų medinį namą su žemės sklypu (Tvirtovės al. 6, dabar Taikos pr.) Aklųjų institutui steigti. Lapkričio 15 d. švietimo ministro įsakymu Mečislovas Kviklys paskirtas Steigiamo aklųjų instituto vedėju. Netrukus naujasis instituto vedėjas drauge su LAS centro valdyba priėmė Aklųjų instituto statutą. Gruodžio 12 d. posėdyje aptarė ir patvirtino neregijo Prano Daunio lietuvių kalbai pritaikytą Brailio rašto abėcėlę. Vyko ir kiti paruošiamieji darbai: buvo įsigyta mokymo priemonių, būtiniausio inventoriaus, išsiųsti kvietimai moksleiviams atvykti mokytis į institutą.

1928 m. vasario 27 d. institutas buvo atidarytas ir prasidėjo pirmieji mokslo metai. Ši diena į Lietuvos istoriją įėjo kaip Lietuvos aklųjų švietimo pradžios diena. Šią įsimintiną dieną Aklųjų institute buvo du pedagogai ir dvidešimt auklėtinių. Moksleiviai pradėti mokyti bendrojo lavinimo dalykų, muzikos ir neregiams prieinamų amatų. Ši data – tai ne tik aklųjų švietimo pradžia: tai ir organizuotos aklųjų veiklos, ir neregijų profesinio rengimo pradžių pradžia. Žvelgiant iš istorinės perspektyvos, tai įvykis, iš esmės pakeitęs neregijų gyvenimą, suteikęs jiems galimybę visapusiškai tobulėti ir nebūti našta šeimai, artimiesiems ir visuomenei.

Pirmieji Aklųjų instituto auklėtiniai savo stropumu įrodė, kad gali labai daug. Per stebėtinai trumpą laiką išmoko Brailio rašto, puikiai įsisavino dėstomus dalykus. Ypač pamėgo muziką ir po kelių mėnesių jau turėjo paruošę muzikinę programą. Praėjus keturiems mėnesiams po mokslų pradžios, birželio 27 d., institute apsilankęs Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona su Vyriausybės delegacija buvo maloniai nustebinti aklųjų gabumais ir pasiekimais. Tai puikiausiai liudija Prezidento įrašas Kauno aklųjų instituto svečių knygoje, kraštotyrininkų išsaugotoje iki šių dienų.

Apie aklųjų gabumus rašė to meto spauda, rašinius iliustruodama nuotraukomis iš instituto gyvenimo. Visuomenės požiūris į neregius pradėjo keistis. Vis daugiau aklųjų norėjo patekti į šią mokymo įstaigą, giminės ir artimieji rašė laiškus ir prašymus. Tėkinant poreikius buvo nupirktas antras šalia buvęs pastatas. Pagerėjo sąlygos, buvo priimta daugiau moksleivių ir pedagogų. Tačiau iš esmės tai problemų neišsprendė: daug neregijų į institutą vis dėlto nepatekdavo, o pačiame institute mokymosi ir buities sąlygos buvo prastos.

Atsižvelgus į šias problemas, Lietuvos akliesiems globoti draugijos iniciatyva 1937 m. pavasarį šalia pirmųjų dviejų namų buvo pastatytas naujas erdvus dviaukštis mūrinis pastatas, tuo metu pavadintas Instituto rūmais. Moksleiviai iš dviejų nedidelių

medinių pastatų persikėlė į erdvas patalpas. Reikia pasidžiaugti, kad visi trys pastatai yra išlikę iki šių dienų: jų sienos mena daug praeities įvykių. O dviejuose iš šių pastatų iki šiol aidi moksleivių balsai.

Persikėlus į naujuosius rūmus iš esmės pagerėjo moksleivių gyvenimo ir mokymosi sąlygos. Padaugėjo ir pačių moksleivių. Praplėstos mokymo programos, pagausėjo mokymo priemonių, sėkmingai veikė Brailio rašto knygų spaustuvėlė, instituto bibliotekoje padaugėjo knygų. Apie mokymo įstaigą ir moksleivių pasiekimus vis dažniau sužinodavo visuomenė. Būdavo pristatomos mokinių darbų parodos, jie koncertuodavo mieste, o atliekami kūriniai skambėdavo per Kauno radiofoną. Visuomenei buvo leidžiami nuotraukomis iliustruoti leidiniai – jie pasakojo apie Lietuvos ir pasaulio aklųjų gyvenimą. Moksleiviai, baigę institutą ir įgiję amatą, sėkmingai dirbo savarankiškai. Reikia pabrėžti, kad į šį institutą iki Antrojo pasaulinio karo mokytis priimdavo tik aklus ir labai silpnai matančius mokinius: labai silpnai matantys mokiniai taip pat buvo laikomi aklais. Karo metais pradėti priimti ir kiek geriau matantys mokiniai.

Tokia buvo Kauno aklųjų instituto pradžia. Bėgant metams keitėsi ir tobulėjo mokymo ir ugdymo programos, taip pat keitėsi ir įstaigos pavadinimas. Po Antrojo pasaulinio karo įstaiga pavadinta Kauno aklųjų mokykla. 1955 m. ji tapo vidurine mokykla, brandos atestatus tais metais gavo penki abiturientai. Iki 1975 m. ši mokykla Lietuvoje buvo vienintelė, kurioje mokėsi akli ir silpnaregiai vaikai. Šiuo metu buvusiam Kauno aklųjų instituto pastate veikia Kauno Prano Daunio ugdymo centras.

JUOZAPAS KAIRYS

Kompozitorius, muzikantas, vienas iš aktyviausių LASS narių.

Gimė 1938 m. birželio 20 d., Teneniuose (Šilalės raj.). Regos neteko kūdikystėje. 1948–1959 m. mokėsi Kauno aklujų internatinėje mokykloje. Buvo stropus ir aktyvus moksleivis. Muzikos mokytojo neregio Adolfo Majausko išmokytas, pradėjo groti įvairiais muzikos instrumentais: klarnetu, saksofonu, akordeonu, pianinu. Turėjo gražų balsą, dainavo moksleivių chore ir vokalinuose ansambliuose. Ansambliams dažnai pritaikydavo, aranžuodavo pjeses. Pastebėję neeilinius muzikinius gabumus, pedagogai vyresniųjų klasių moksleiviui patikėjo vadovauti mokyklos merginų vokaliniam ansambliui.

Siekdamas muzikinio išsilavinimo, mokėsi Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos muzikos technikumė (dabar Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos muzikos konservatorija), ją baigė 1964 m. Paskui studijavo Valstybinėje konservatorijoje (dabar Muzikos ir teatro akademija). 1970 m. baigė studijas ir įgijo chorinio dirigavimo ir muzikos disciplinų dėstyto specialybės diplomą.

Darbinę veiklą J. Kairys pradėjo 1959 m. vasarą LAD Kauno gamybinio mokymo kombinato spaustuvėje: ten dirbo Brailio rašto raidžių rinkėju. Nuo rudens turėjo ir antrą darbą: vadovavo įmonės estradiniam orkestrui. Po metų įmonės vadovai jam patikėjo meno vadovo pareigas: jis koordinavo visų meno kolektyvų veiklą. 1965 m. tapo LAD Kauno tarprajoninių kultūros namų direktoriumi. 1968 m. J. Kairys buvo išrinktas LAD centro valdybos pirmininko pavaduotoju ir nuo tų metų persikėlė gyventi į Vilnių.

Dirbdamas LAD centro valdyboje, daugiausia dėmesio skyrė neregijų kultūrai, ypač muzikai, ir švietimui. Stengėsi ir rūpinosi, kad muzikai gabūs aklieji ir silpnaregiai galėtų dalyvauti meninės saviraiškos kolektyvuose, o patys gabiausi taptų profesionalių kolektyvų artistais. J. Kairiui inicijavus, buvo įkurti profesionalūs kolektyvai: kamerinis aklujų choras „Vilnius“ ir pučiamųjų instrumentų orkestras Kaune. Įkūrus profesionalius kolektyvus, J. Kairys atsisakė darbo LAD centro valdyboje ir pradėjo vadovauti chorui „Vilnius“. Jam vadovavo nuo 1972 iki 1995 m. Direktorius su meno vadovais ir dirigentais stengėsi parinkti brandžius lietuvių ir pasaulio kompozitorių kūrinius. Choras gana greitai pasiekė aukštą meninį lygį, dažnai koncertuodavo ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Kūriniai skambėjo per Lietuvos radiją, buvo išleistos kelios vinilinės plokštelės. J. Kairys rūpinosi Lietuvos neregijų kompozitorių (Antano Adomaičio, Prano Daunio) kūrinių populiarinimu, tokie kūriniai dažnai būdavo įtraukiami į kolektyvo repertuarą. 1995 m. dėl sveikatos problemų atsisakė direktoriaus pareigų ir tapo choro dainininku. 2004 m. rudenį išėjo į užtarnautą poilsį.

J. Kairys – žinomas kompozitorius. Sukūrė beveik 150 originalių kūrinių. Išleido penkias originalių kūrinių natų knygas. Kūrė vokalinę ir instrumentinę muziką. Įvairiems kolektyvams harmonizavo ir instrumentavo daugiau kaip 100 liaudies ir estradinio žanro dainų.

Ypatingą vietą J. Kairio kūryboje užima bažnytinė muzika. Remdamasis lietuviškais religinių tekstų vertimais, kompozitorius sukūrė brandžius ir didelės apimties kūrinius: „Requiem“ ir „Mišias a-moll“.

Ankstyvoje jaunystėje pamėgęs akordeoną J. Kairys su juo nesiskyrė iki gyvenimo pabaigos. Šiam instrumentui kūrė muziką, dažnai pats ją ir atlikdavo. Daugiau kaip 30 metų grojo duetu su akordeonininku Stanislovu Stasiuliu, dažnai koncertuodavo įvairiuose renginiuose, jų repertuare buvo per šimtą kūrinių. Lietuvos radijas ir šalies bibliotekos sukauė ir iki šiol išsaugojo šio dueto įrašų. Lietuvos aklujų biblioteka 2008 m. kompozitoriaus septyniasdešimtmečio proga surinko geriausius akordeonininkų dueto įrašus ir išleido kompaktinę plokštelę „Prisiminimai“.

J. Kairiui nesvetima buvo ir literatūra. Dar vidurinėje mokykloje buvo aktyvus literatū būrelio narys. Šalies periodiniuose leidiniuose yra paskelbęs daugiau kaip 100 straipsnių apie muziką, literatūrą ir kitas kultūros sritis. Ypač nuoširdžiai ir stropiai jis kūrė garsines literatūrinės-muzikines kompozicijas. Šių kompozicijų tekstai buvo apie gabius neregius muzikantus, dainininkus ir įvairius muzikos kolektyvus. Šios kompozicijos yra reikšmingos visai Lietuvos kultūrai, turi didelę išliekamąją vertę. J. Kairys yra parašęs nemažai prisiminimų įvairiems leidiniams. 1993 m. išleido prisiminimų knygą „Du šviesos taškai“ apie dainininkę Beatričę Grincevičiūtę ir rašytoją Antaną Jonyną.

J. Kairys užsiėmė ir visuomenine veikla. Daugiau kaip 40 metų buvo aktyvus LASS centro valdybos narys. Daug dešimtmečių jis buvo nepakeičiamas LASS meno saviveiklos kolektyvų apžiūrų komisijos pirmininkas. Buvo aktyvus Lietuvos kompozitorių sąjungos narys.

Už aktyvią veiklą yra gavęs įvairių padėkų ir apdovanojimų. 1996 m. liepos 2 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas už nuopelnus Lietuvai, jos kultūrai, mokslui ir švietimui Juozapą Kairį apdovanojo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino pirmo laipsnio medaliu.

J. Kairys po sunkios ligos mirė 2008 m. spalio 11 d. Paliko ryškų pėdsaką Lietuvos kultūriniam gyvenime. Tai žymiausias Lietuvos neregys kompozitorius, muzikantas, ilgametis kamerinio choro „Vilnius“ vadovas. Jo dėka visuomenė geriau pažino neregijų muzikinius kolektyvus, sužinojo apie aklujų gabumus menui. Sukauptą ilgametę patirtį J. Kairys mielai perduodavo jaunesniems kolegoms. Rūpinosi sukauptos tifikraštotyrynės medžiagos ir muzikos įrašų išsaugojimu, buvo nuolatinis Lietuvos aklujų bibliotekos konsultantas ir talkininkas.

VITAS PURLYS

Neregių kompiuterinio raštingumo pradininkas Lietuvoje, LASUC Kompiuterių technikos taikymo skyriaus vedėjas, tiflopedagogas.

Gimė 1958 m. rugpjūčio 8 d. Šilutėje. 1964 m. šeima persikėlė gyventi į Panevėžį. V. Purlys mokėsi Panevėžio 4-oje vidurinėje mokykloje, baigė septynias klases. Dėl silpusios regos 1972 m. atvyko mokytis į Kauno aklųjų internatinę mokyklą. 1975 m., Vilniuje atidarius naują aklųjų ir silpnaregių mokyklą, joje baigė paskutinę klasę. Buvo aktyvus ir stropus moksleivis, dalyvavo įvairiuose renginiuose, muzikavo, sportavo.

1976 m. rudenį įstojo į Vilniaus valstybinį universitetą, studijavo matematiką. 1981 m. baigęs studijas, pradėjo dirbti auklėtoju savo buvusioje mokykloje – Vilniaus aklųjų ir silpnaregių internatinėje mokykloje. Skatino moksleivius, ypač vyresniųjų klasių, domėtis tiksliais mokslais, sportuoti ir būti savarankiškus. Būdamas fotografijos mėgėjas, mokykloje atgaivino fotografijos būrelio veiklą, sutvarkė mokyklos nuotraukų archyvą. Su mokytoju Aristoldu Kubiliumi sukūrė tris mėgėjiškus kino filmus apie mokyklos gyvenimą ir veiklą.

V. Purlys, siekdamas tiflopedagogikos žinių, 1985–1988 m. studijavo Šiaulių pedagoginiame institute (dabar Šiaulių universitetas), gavo antrąjį aukštosios mokyklos diplomą, tapo diplomuotu tiflopedagogu. Baigęs studijas pusantrų metų dirbo LAD Vilniaus gamybiniame mokymo kombinate Socialinio skyriaus viršininku, kartu tęsė ir pedagoginį darbą. Dirbdamas įmonėje, rūpinosi buitinės aplinkos pritaikymu regos negalią turintiems žmonėms, jo ir bendraminčių iniciatyva judriose Vilniaus miesto gatvėse atsirado pirmieji garsiniai šviesoforai. Aklieji pradėti mokytis naudotis baltąja lazdele.

1990 m. rugpjūčio 9 d. V. Purlys pakviestas dirbti vyresniuoju specialistu į Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministerijos Ypatingųjų mokyklų skyrių. 1991 m. rudenį pagal tarptautinę programą išvyko mokytis į Jungtinių Amerikos Valstijų Overbruko aklųjų mokyklą. Čia studijavo aklųjų ir silpnaregių paruošimą dirbti su kompiuterine technika bei įgijo aklųjų orientacijos ir mobilumo instruktoriaus įgūdžių. Grįžęs iš JAV, nuo 1992 m. rugpjūčio 25 d. dirbo Vilniuje Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centre naujai įkurto Kompiuterių technikos taikymo skyriaus vadovu. Taip pat vyresniųjų klasių moksleiviams dėstė informatiką. 1994 m. V. Purliui suteikta informatikos ir kompiuterinės technikos mokytojo eksperto kvalifikacinė kategorija.

Pradėjęs dirbti naujojo skyriaus vadovu, rūpinosi naujos kompiuterinės technikos komplektavimu: tam tikslui ruošė ir vykdė įvairius respublikinius ir tarptautinius projektus. Pirmaisiais V. Purlio darbo mokytoju metais buvo tik vienas Amerikos lietuvių dovanotas kalbos sintezatorius, kuris lietuviškas raides tarė su anglišku akcentu, tačiau norinčių išmokti dirbti kompiuteriu moksleivių buvo nemažai. Tais pačiais metais mokytis kompiuterinio raštingumo buvo pradėti ir suaugę neregiai, penki iš jų gana greitai išmoko dirbti su naująja technika ir sėkmingai dirba iki šiol.

Glaudžiai bendradarbiaujant su LR kultūros ir švietimo ministerija, 1993 m. rudenį buvo gauta labdara – puiki dovana Lietuvos akliesiems. Kompiuterinę techniką gaminanti Didžiosios Britanijos kompanija „Dolphin“, reaguodama į kultūros ir švietimo ministro Dariaus Kuolio raštą, padovanojo 10 anglų kalba kalbančių sintezatorių. Ga-

vus šią dovaną, buvo praplėsta kompiuterių klasė, atsirado daugiau norinčių išmokti naudotis kompiuteriais. Po kelerių metų ta pati kompanija „Dolphin“ sukūrė ir pirmąjį lietuviškai kalbantį sintezatorių.

V. Purlys dirbo ir visuomeninį darbą. Nuo 1994 m. buvo LASS centro tarybos Švietimo ir rehabilitacijos komisijos narys, konsultantas kompiuterinės technikos diegimo klausimais. Jis taip pat noriai dalyvaudavo įvairiuose seminaruose, dažnai skaitydavo paskaitas, pranešimus konferencijose. Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institute yra skaitęs daugiau kaip 50 paskaitų apie kompiuterinių technologijų panaudojimą mokymo procese.

V. Purlys buvo daugelio aklujų labai dirbančių tarptautinių organizacijų narys ir konsultantas. 1996–2001 m. buvo paskirtas EENAT (Naujų technologijų plėtotė Rytų Europos šalyse) projekto koordinatoriumi Lietuvoje, kiek vėliau ir Latvijoje bei Estijoje. Nuo 1994 m. dalyvavo tarptautinėse mokslinėse praktinėse konferencijose, skaitė pranešimus ir teikė rekomendacinius pasiūlymus, dalijosi sukaupta darbo patirtimi. Jis parengė mokymo programų, skirtų dirbti su kompiuterine technika. Kūrė įvairias mokymo metodikas. Šalies valstybinės institucijos jį skirdavo ekspertu edukacinėms ir kitoms programoms vykdyti, taip pat kviesdavo įvertinti kompensacines technikos priemones ir jų tinkamumą neįgaliesiems. V. Purlys Lietuvos ir užsienio spaudoje yra paskelbęs straipsnių apie aklujų kompiuterinį švietimą.

V. Purlys po sunkios ligos mirė 2011 m. rugpjūčio 11 d. Šis žmogus paliko neišdildomą pėdsaką Lietuvos neregijų ir silpnaregių istorijoje. Jis – aklujų ir silpnaregių kompiuterinio raštingumo pradininkas mūsų šalyje. Tai jis supažindino, sudomino ir paruošė daug neregijų ir silpnaregių dirbti su kompiuterine technika. Daug buvusių jo mokinių sėkmingai dirba įvairiose įstaigose ir organizacijose, užsiima privačiu verslu.

LEONAS KIRKILOVSKIS

LASS Vilniaus įmonės UAB „Liregus“ direktorius, ekonomistas, LASS narys.

Gimė 1948 m. gruodžio 20 d. Kybartuose, Vilkaviškio rajone. 1955–1966 m. mokėsi Kybartų vidurinėje mokykloje. Buvo aktyvus ir stropus moksleivis. Mėgo muziką, grojo akordeonu, aktyviai sportavo. Baigęs vidurinę mokyklą, 1966 m. rudenį įstojo į Politechnikos instituto (dabar Kauno technologijos universitetas) Mechanikos fakultetą. Studijos patiko ir sekėsi gerai, tačiau planus ir svajones netikėtai pakoregavo skaudi nelaimė. 1969 m. rugpjūčio mėnesį, važiuodamas motociklu, autoavarijoje buvo sunkiai sužeistas, neteko regos. Po ilgo gydymo pradėjo atgauti jėgas ir pasitikėjimą savimi – buvo be galo atkaklus. Nuo depresijos gynėsi valandų valandas muzikuodamas ir skaitydamas garsines knygas. Likimo draugų paragintas, 1970 m. įsidarbino namudininku LAD Kauno įmonėje. Tačiau ramybės nedavė mintis, kas bus toliau, kas laukia po metų, kitų, koks gyvenimo tikslas ir prasmė. Ilgos apmąstymų valandos davė atsakymą: reikia siekti išsilavinimo. 1971 m. pradėjo studijuoti Vilniaus valstybiniame universitete, Ekonomikos fakultete. Studijos pareikalavo nemažai pastangų, energijos, ir 1975 m. tapo diplomuotu ekonomistu.

Aklųjų organizacijos vadovai, pastebėję perspektyvų ir iniciatyvų L. Kirkilovskį, jį pakvietė į Vilnių. 1975 m. lapkričio 18 d. jis pradėjo dirbti LAD Vilniaus aklųjų įmonėje bakelito cecho namudinio baro vyriausiuoju meistru. Įmonės direkcija, įvertinusi jo gebėjimus, 1976 m. pasiūlė jam persikelti į Ukmergę ir patikėjo LAD Vilniaus įmonės Ukmergės baro vyriausiojo meistro pareigas. Netrukus padalinys išaugo į didelį gamybos cechą, L. Kirkilovskis tapo šio cecho viršininku. Jam vadovaujant, padidėjo gaminių asortimentas, padaugėjo darbuotojų, buvo pastatytos naujos erdvios gamybinės patalpos. Akliesiems ir silpnaregiams pastatyti keturi gyvenamieji daugiabučiai namai. Galima sakyti, kad Ukmergėje buvo sukurtas vienas geriausių gamybos padalinių visoje LAD. Į Ukmergę gyventi ir dirbti noriai vykdavo regos negalią turintys žmonės iš visos Lietuvos.

1987 m. lapkričio 2 d. L. Kirkilovskis paskirtas LAD Vilniaus įmonės (dabar UAB „Liregus“) direktoriumi. Daugiau kaip 30 metų vadovaudamas šiai įmonei, L. Kirkilovskis čia diegia pažangias technologijas, ieško naujų gamybos būdų, kuria naujas darbo vietas akliesiems ir silpnaregiams. Jis nuolat rūpinasi gaminių kokybe, asortimento atnaujinimu, stengiasi išsilaikyti konkurencinėje darbo rinkoje. Kai kurie įmonės gaminiai turi tarptautinius sertifikatus: tai atveria plačią Europos Sąjungos rinką. Jo vadovaujama UAB „Liregus“ yra pati didžiausia ir stabiliausiai dirbanti socialinė įmonė Lietuvoje.

L. Kirkilovskis, be to, kad vadovauja gamybai, taip pat yra ir aktyvus, visuomeniškas žmogus. Daugiau kaip 25 metus yra aktyvus LASS centro tarybos narys, 12 metų buvo nuolat veikiančios visuomeninės turto ir ūkio reikalų komisijos pirmininkas, šiuo metu – šios komisijos narys. Jau 35 metus yra aktyvus LASS Vilniaus ir Alytaus regionų visuomeninės tarybos narys. 2003 m. įkūrus Lietuvos socialinių įmonių asociaciją, L. Kirkilovskis tapo jos pirmininku ir šias pareigas eina iki šiol. Profesionalus ekonomistas ir patyręs gamybininkas palaiko glaudžius ryšius su įvairiomis valstybinėmis institucijomis, taip pat ir su Lietuvos Respublikos Seimu. Teikia siūlymus įstatymams

tobulinti, rūpinasi visų neįgalių šalies žmonių gamybiniu užimtumu. 2006–2015 m. buvo Lietuvos darbo biržos visuomeninės komisijos nariu.

Laisvalaikiu L. Kirkilovskis mėgsta darbuotis sode: jis yra patyręs sodininkas. Nuvykęs prie ežero eina žvejoti. Svarbią vietą šio žmogaus gyvenime užima ir pažintinės turistinės kelionės: L. Kirkilovskis yra aplankęs daug pasaulio šalių.

L. Kirkilovskis už nuoširdų darbą yra gavęs įvairių garbės raštų, padėkų, apdovanojimų, nominacijų. 2015 m. artėjant Pasaulinei neįgaliųjų dienai, minima kasmet gruodžio 3 d., Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Neįgaliųjų reikalų departamentas pirmą kartą Lietuvoje surengė gabių negalia turinčių žmonių apdovanojimų ceremoniją „Griaunantys sienas“. Vienas iš laureatų buvo ir L. Kirkilovskis. Apdovanojimą jis gavo nominacijoje „Už atsakingą verslą ir palankias darbo sąlygas neįgaliesiems“. Prieš dešimt metų šis žmogus buvo įvertintas valstybės mastu. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus puikiai įvertino L. Kirkilovskio darbą – 2008 m. vasario mėnesį apdovanojo ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu.

Turinys

SAUSIS	4
VASARIS	5
KOVAS	6
BALANDIS.....	7
GEGUŽĖ	8
BIRŽELIS.....	9
LIEPA.....	10
RUGPJŪTIS	11
RUGSĖJIS.....	12
SPALIS	13
LAPKRITIS	14
GRUODIS.....	15
MINĖTINOS SUKAKTYS	16
STRAIPSNIAI	
KAUNO AKLŪJŲ INSTITUTAS	18
JUOZAPAS KAIRYS	20
VITAS PURLYS	22
LEONAS KIRKILOVSKIS	24

2019 METŲ KALENDORIUS

SAUSIS

Pr		7	14	21	28	
A	1	8	15	22	29	
T	2	9	16	23	30	
K	3	10	17	24	31	
Pn	4	11	18	25		
Š	5	12	19	26		
S	6	13	20	27		

VASARIS

Pr		4	11	18	25	
A		5	12	19	26	
T		6	13	20	27	
K		7	14	21	28	
Pn	1	8	15	22		
Š	2	9	16	23		
S	3	10	17	24		

KOVAS

Pr		4	11	18	25	
A		5	12	19	26	
T		6	13	20	27	
K		7	14	21	28	
Pn	1	8	15	22	29	
Š	2	9	16	23	30	
S	3	10	17	24	31	

BALANDIS

Pr	1	8	15	22	29	
A	2	9	16	23	30	
T	3	10	17	24		
K	4	11	18	25		
Pn	5	12	19	26		
Š	6	13	20	27		
S	7	14	21	28		

GEGUŽĖ

Pr		6	13	20	27	
A		7	14	21	28	
T	1	8	15	22	29	
K	2	9	16	23	30	
Pn	3	10	17	24	31	
Š	4	11	18	25		
S	5	12	19	26		

BIRŽELIS

Pr		3	10	17	24	
A		4	11	18	25	
T		5	12	19	26	
K		6	13	20	27	
Pn		7	14	21	28	
Š	1	8	15	22	29	
S	2	9	16	23	30	

LIEPA

Pr	1	8	15	22	29	
A	2	9	16	23	30	
T	3	10	17	24	31	
K	4	11	18	25		
Pn	5	12	19	26		
Š	6	13	20	27		
S	7	14	21	28		

RUGPJŪTIS

Pr		5	12	19	26	
A		6	13	20	27	
T		7	14	21	28	
K	1	8	15	22	29	
Pn	2	9	16	23	30	
Š	3	10	17	24	31	
S	4	11	18	25		

RUGSĒJIS

Pr		2	9	16	23	30
A		3	10	17	24	
T		4	11	18	25	
K		5	12	19	26	
Pn		6	13	20	27	
Š		7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29	

SPALIS

Pr		7	14	21	28	
A	1	8	15	22	29	
T	2	9	16	23	30	
K	3	10	17	24	31	
Pn	4	11	18	25		
Š	5	12	19	26		
S	6	13	20	27		

LAPKRITIS

Pr		4	11	18	25	
A		5	12	19	26	
T		6	13	20	27	
K		7	14	21	28	
Pn	1	8	15	22	29	
Š	2	9	16	23	30	
S	3	10	17	24		

GRUODIS

Pr		2	9	16	23	30
A		3	10	17	24	31
T		4	11	18	25	
K		5	12	19	26	
Pn		6	13	20	27	
Š		7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29	

Ti-33 Tifloginis kalendorius 2017 metai: datos ir žmonės / sudarytojas ir straipsnių autorius Juozas Valentukevičius. – Vilnius: Lietuvos aklųjų biblioteka, 2016. – 29 p.

ISSN 2029–8455

Leidinyje pateikiamos svarbiausios valstybinių ir religinių švenčių datos bei visai visuomenei ir sutrikusios regos žmonėms atmintinos datos, taip pat dėl aklųjų dirbusių žmonių jubiliejinių sukakčių datos. Keletas straipsnių skirta Lietuvos aklųjų istorijai, švietimui ir nusipelnusiems žmonėms.

UDK 006.95

**TIFLOGINIS KALENDORIUS
DATOS IR ŽMONĖS
2018 metai**

Leidžiamas nuo 1972 m.

Sudarytojas ir straipsnių autorius Juozas Valentukevičius
Redaktorius Joris Kazlauskas
Maketavo Lilija Oleškevič

Išleido Lietuvos aklųjų biblioteka,
Skroblų g. 10, Vilnius

2017 m.